

Waarschuwing voor meegeven medicatieoverzicht aan ex

Als apothekers medicatie meegeven aan andere personen dan de patiënt moeten zij zorgvuldig te werk gaan, blijkt uit een uitspraak van het Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg in Den Haag. Een apotheker krijgt een waarschuwing voor het meegeven van het medicatieoverzicht aan de ex-vriendin van een patiënt.

16

Auteurs **Catelijne Bach**
en **Rik Geurts**

Pharm weekbl 6 juli 2018; 158-27/28

Wat speelde er?

De patiënt was verwickeld in een familie-rechtelijke procedure met zijn ex-vriendin. Voor vakantie verbleef hij enkele weken in het buitenland. Tijdens deze vakantie kreeg hij in het kader van de procedure een brief met bijlagen toegestuurd. Bijgesloten waren onder meer een reisdocument en een medicatieoverzicht van de patiënt. Deze stukken had zijn ex-vriendin gekregen via de apotheek van de patiënt. De patiënt had hiervoor geen toestemming gegeven. Hij heeft hierover een klacht ingediend tegen de apotheker.

Wat vindt de patiënt?

De patiënt staat al vijftientig jaar ingeschreven bij de apotheek en heeft altijd zelf zijn medicatie afgehaald. Zijn ex-vriendin heeft nooit medicatie of informatie voor hem afgehaald en was ook geen bekende in de apotheek. Zij heeft onder valse voorwendselen de stukken opgevraagd. De apotheker heeft vervolgens, zonder de identiteit van deze vrouw te controleren en zonder dat de patiënt toestemming had gegeven, de medicatie en informatie meegegeven. De privacy van de patiënt is hiermee in ernstige mate geschonden. Zijn medicatiegebruik is tegen hem gebruikt in de procedure. Verder is nu bekend geworden in zijn sociale netwerk dat hij bepaalde medicijnen gebruikt.

Wat vindt de apotheker?

De apotheker is om persoonlijke redenen niet bij de zitting verschenen. Wel heeft hij schriftelijk verweer gevoerd. In zijn verweerschrift heeft hij aangegeven dat het klopt dat medische informatie van de patiënt aan een derde is meegegeven. Dit zou echter conform de daarvoor geldende procedures zijn gebeurd. Omdat het niet altijd haalbaar is vooraf schriftelijk toestemming te krijgen, is de medische informatie in een gesloten envelop meegegeven. Vermoedelijk was de gedachte van de apotheker daarbij dat de ex-vriendin de envelop ongeopend aan de patiënt zou geven.

Wat vindt het College?

Omdat de apotheker niet bij de zitting is verschenen, heeft het College niet kunnen nagaan wat er nu precies is gebeurd. De apotheker heeft bij zijn verweer niet goed duidelijk gemaakt waarom het reisdocument en het medicatieoverzicht zonder (uitdrukkelijke) toestemming van de patiënt aan de ex-vriendin zijn meegegeven. De apotheker heeft ook niet duidelijk gemaakt dat sprake zou zijn geweest van impliciete toestemming. Met het afsluiten van de envelop, waarin de medicatiegegevens zijn meegegeven, heeft de apotheker verder onvoldoende maatregelen genomen om de privacy van de patiënt te kunnen

**HET MEDI-
CATIEGEBRUIK
IS TEGEN DE
PATIËNT GE-
BRUIKT IN EEN
RECHTERLIJKE
PROCEDURE**

waarborgen. De apotheker heeft hiermee zijn medisch beroepsgeheim geschonden. Het College vindt de klacht daarom gegrond en geeft de apotheker een waarschuwing, die in geanonimiseerde vorm moet worden gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant. De uitspraak is bovendien aan het *Pharmaceutisch Weekblad* aangeboden.

Wat zegt de wet?

Een apotheker heeft een vertrouwelijke relatie met zijn patiënten. Op grond van onder meer artikel 7:457 van het Burgerlijk Wetboek, dat gaat over de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst en artikel 88 van de Wet beroepen op de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) mag een zorgprofessional geen anderen dan de patiënt inzage geven in diens dossier, tenzij de patiënt daarvoor toestemming heeft gegeven, er wettelijke gronden zijn om openheid van zaken te geven aan een derde – zoals bijvoorbeeld bij een materiële controle door een zorgverzekeraar – of als sprake is van een noodsituatie. Deze uitzonderingen deden zich hier niet voor.

Commotie onder apothekers

Deze uitspraak is inmiddels al breder bekend geworden in apotheekehoudend Nederland en heeft daar de nodige commotie veroorzaakt. Het is bij apotheken immers de dagelijkse praktijk dat medicatie wordt meegegeven aan een andere persoon dan de patiënt. Moet de apotheker dan elke keer vragen om een volmacht van de patiënt? Velen zien in dit verband de stapels met formulieren alweer toenemen, in een praktijk waar de regel- en formulierendruk toch al als zeer belastend wordt ervaren. Hoe kan een apotheker dit nu praktisch organiseren?

Hoe moeten apothekers hiermee omgaan?

Allereerst past hier een relativering van deze uitspraak. Het College weegt immers af dat ook van *impliciete* toestemming van de patiënt niets is gebleken. Dat doet

HET IS IN APOTHEKEN DAGELIJKE PRAKTIJK DAT MEDICATIE WORDT MEEGEGEVEN AAN EEN ANDERE PERSOON DAN DE PATIËNT.

vermoeden dat het College de waarschuwing vermoedelijk niet of niet in dezelfde vorm zou hebben opgelegd als de apotheker aannemelijk had kunnen maken dat er sprake was van impliciete toestemming van de patiënt.

Daarmee wordt dan bedoeld op enig handelen van de patiënt zelf, op grond waarvan de apotheker erop had mogen vertrouwen dat de ex-vriendin inderdaad mocht beschikken over de medicatie en de informatie.

Verder denken wij dat er de nodige slagen zijn te maken bij de inschrijving van een patiënt. Bij deze inschrijving moet de apotheker de patiënt uitdrukkelijk toestemming vragen aan welke personen voortaan medicatie en informatie mag worden meegegeven.

Uiteraard is het zaak dat de namen van deze personen vervolgens goed worden vastgelegd in het dossier van de patiënt. ■

Catelijne Bach en Rik Geurts zijn werkzaam als advocaat bij Van Iersel Luchtman Advocaten en zijn beiden lid van het Brancheteam Zorg van dit kantoor.

**IN EEN
GESLOTEN
ENVELOP
HEEFT DE
APOTHEEK DE
INFORMATIE
MEEGEGEVEN**